

Nota voor Gedeputeerde Staten

Natuur en Water

Onderwerp	Inzet intensiveringsmiddelen Natuur en Landschap 2025 voor Faunabeheer
Documentnummer	DOC-00760611
Datum	25 maart 2025

0. Samenvatting

In de voorjaarsnota van juni 2024 is door de Staten € 2 miljoen euro ter beschikking gesteld voor initiatieven op het gebied van natuur en landschap die het bereiken van de in het gestelde beleidskader gestelde doelen ondersteunen. Bij GS besluit van 9 juli 2024 is € 300.000,- vrijgemaakt voor faunazaken. Voor het jaar 2025 is € 150.000,- , voor 2026 € 100.000,- en voor 2027 € 50.000,- in de begroting opgenomen. Destijds is afgesproken dat ambtelijk en in overleg met de gedeputeerde een voorstel wordt gedaan over welke concrete projecten prioriteit krijgen, want niet alles kan worden ondersteund. Voorgesteld wordt nu deze middelen voor 2025 te besteden aan de ingediende verzoeken vanuit de Faunabeheereenheid Limburg en (FBE) en de Stichting Servicebureau Wildbeheereenheden Limburg (SSWL) voor de volgende projecten:

- Faunaoverleggen met de wildbeheereenheden (WBE): € 28.000,- voor 2025;
- Jagers in het groen (SSWL): € 35.125,- voor 2025;
- Mentorproject (SSWL): € 47.000,- totaal voor 2025 en 2026;
- Valwildregeling (FBE) : € 38.075,- voor 2025.
- Afschotkijkers (FBE): € 24.000,- voor 2025

Voor een aantal projecten geldt dat dit een structurele taak van FBE dan wel WBE's betreft. Bestuurlijk is met de FBE afgesproken te bezien of deze taken vanaf 2026 structureel belegd kunnen worden bij de FBE, middels een opgehoogde exploitatiebegroting. Een voorstel daartoe wordt tegelijkertijd in een afzonderlijke nota aan GS voorgelegd. Middels toekenning van deze projecten uit intensiveringsmiddelen wordt continuering van taken gefaciliteerd in 2025.

1. Beoogd resultaat (output/outcome)

1. Om € 148.200,- uit de vrijgemaakte middelen voor initiatieven fauna in te zetten voor de volgende faunaprojecten:
 - Fauna overleggen met de wildbeheereenheden (WBE): € 28.000,- voor 2025;
 - Jagers in het groen: € 35.125,- voor 2025;
 - Mentorproject: € 47.000,- voor 2025 en 2026;
 - Valwildregeling: € 38.075,- voor 2025.
2. Om het clusterhoofd Subsidies te mandateren om namens Gedeputeerde Staten de aangevraagde incidentele subsidie aan SSWL voor de fauna overleggen voor de periode van 1 januari 2025 tot 1 januari 2026 te verlenen.
3. Om € 24.000,- uit het budget voor de Wet natuurbescherming beschikbaar te stellen voor 2025 voor de aanschaf van extra afschotkijkers ten behoeve van afschot wilde zwijnen.

2. Toelichting

Bij GS besluit van 9 juli 2024 is € 300.000,- vrijgemaakt voor faunazaken. Voor het jaar 2025 is € 150.000,- , voor 2026 € 100.000,- en voor 2027 € 50.000,- in de begroting opgenomen. Destijds

is afgesproken dat ambtelijk en in overleg met de gedeputeerde wordt afgestemd welke concrete projecten prioriteit krijgen, want niet alles kan worden ondersteund.

Voorgesteld wordt nu deze te besteden aan de ingediende verzoeken vanuit de Faunabeheereenheid Limburg en (FBE) en de Stichting Servicebureau Wildbeheereenheden Limburg (SSWL) voor de volgende projecten:

- Fauna-overleggen met de wildbeheereenheden (WBE): € 28.000,- voor 2025.
Na uitbreiding van de stand en de verspreiding van wilde zwijnen in Limburg, de dreiging van Afrikaanse varkenspest en de toenemende aanrijdingen met grote hoefdieren ontstond er een behoefte aan een gestructureerd lokaal overleg tussen de FBE, de jagers, terreinbeherende organisaties, agrariërs, waterschap en de gemeente per WBE. Nadat in eerste instantie dit gestart is over de problematiek rondom wilde zwijnen, werden in de jaren daarna andere diersoorten toegevoegd, waarvan beheer noodzakelijk is zoals ree en ganzen. Momenteel komen alle overlast gevende diersoorten, zoals bijvoorbeeld ook de bever en invasieve exoten als wasbeer in het overleg aan de orde. Met de ontvangen subsidies vanuit de provincie zijn door de SSWL vanaf 2017 jaarlijks de lokale fauna overleggen georganiseerd bij alle 35 WBE's. De lokale fauna overleggen bevorderen de samenwerking tussen alle belanghebbende partijen en daarmee worden maatregelen genomen om faunaschades te voorkomen of te beperken. Inmiddels is ook in de Omgevingsverordening Limburg opgenomen dat de WBE's jaarlijks een dergelijk faunaoverleg, als onderdeel van hun reguliere taakuitoefening, dienen te organiseren. Aangezien dit nu een structurele taak is, wordt nu voorgesteld om dit nog voor 1 jaar via een incidentele subsidie van € 28.000,- aan het SSWL te verstrekken omdat de exploitatiesubsidie 2025 reeds is verstrekt. En deze structurele werkzaamheden voor 2026 en verder op te nemen in de exploitatiebijdrage van de FBE. Hiervoor volgt een afzonderlijke nota.
- Jagers in het groen: € 35.125,- voor 2025.
Met dit project realiseert de SSWL en de Nederlandse Jagersvereniging in samenwerking met alle Limburgse WBE's biotoopverbeteringsmaatregelen in de vorm van akkerranden en wildakkers voor wilde bijen, vlinders en akkervogels, waaronder patrijzen. De WBE's worden ondersteund door de plaatselijke jachthouders en grondgebruikers. Akkerranden en wildakkers zijn belangrijk voor de biodiversiteit. Ook voor 2025 wil de provincie een opdracht geven aan SSWL voor 130 ha akkerranden/wildakkers bij particulieren in te zaaien zoals dat ook in de jaren 2020 t/m 2024 is geschied.
- Mentorproject: € 47.000,- totaal voor 2025 en 2026.
In 2016 hebben Provinciale Staten een motie aangenomen inzake de continuïteit van het faunabeheer in Limburg waarin het College van GS opgeroepen werd om in overleg met de FBE en de WBE's te komen met een plan om o.a. het starten als jager in Limburg laagdrempeliger en goedkoper te maken, waarbij niet getornd mag worden aan de kwaliteit van de opleiding. De belangrijkste redenen voor steun deze motie was:
 - Dat er voor een goed georganiseerd faunabeheer circa 2.000 deskundige jagers nodig zijn;
 - Dat de Provincie Limburg medeverantwoordelijk is voor een goed faunabeheer;
 - Omdat de toen voorziene demografische ontwikkeling aangaf dat het aantal actieve en beschikbare jagers in Limburg – bij ongewijzigd beleid – in vergelijking met de huidige beschikbare aantal jagers zal leiden tot een tekort van enkele honderden jagers in 2025. In de periode 2022 tot heden is het aantal jagers wat aangesloten is bij de SSWL gedaald van 1496 leden naar 1325 leden, maar is mede door de uitgevoerde

mentorprojecten het percentage leden jonger dan 50 jaar gestegen van 27% naar 42% in deze periode;

- Omdat de opstartkosten voor jagers hoog zijn en het faunabeheer in Limburg wordt uitgevoerd door vrijwilligers.

De bovenstaande zaken, omstandigheden zijn nog immer valide voor de komende jaren. Door een bijdrage van € 47.000,- door de provincie kunnen 20 nieuwe jagers de komende twee jaar worden opgeleid.

- Valwildregeling: € 38.075,- voor 2025.

Om gewonde en zieke dieren onnodig lijden te besparen moet in Limburg een regeling komen voor de correcte afhandeling van meldingen over ernstig zieke en/of door bijvoorbeeld aanrijdingen gewonde wilde dieren in Limburg.

De FBE heeft in samenspraak met bij de afhandeling hiervan betrokken partijen (Brandweer, Dierenambulances, Dierenbescherming, Gemeenten Jagersvereniging, Politie, Provincie, ProRail, Rijkswaterstaat) een regeling opgesteld, de Regeling Afhandeling Calamiteiten met Dieren Limburg (RADCL).

Onderdeel van deze regeling is dat een aantal vrijwilligers zal gaan zorgen voor een gestructureerde afhandeling. Voor een tegemoetkoming in de kosten voor deze vrijwilligers alsook voor de aanschaf van een aantal veiligheidsmiddelen en verzekeringskosten vraagt de FBE om een subsidie. Door een bijdrage van € 38.075,- (waarvan € 4.185,- eenmalig voor materiaalkosten) kan in 2025 een start gemaakt worden met de uitvoering van deze regeling. Aangezien dit een structurele regeling is wordt voorgesteld, in een separate nota om de jaarlijkse kosten van circa € 34.000,- voor 2026 en verder op te nemen in de jaarlijkse exploitatiebijdrage van de FBE. Ook de Raad voor Dierenaangelegenheden, een onafhankelijke raad van deskundigen die de Minister van LNV adviseert op het gebied van dierenwelzijn, diergezondheid en ethische vraagstukken geeft aan, zorg in deze voor continuïteit en maak afspraken over een structurele financiering.

- Aanschaf nachtkijkers

De wens vanuit de FBE om voor 2025 10 nieuwe nachtkijkers aan te kopen voor € 50.000,- ten behoeve van de monitoring van o.a. patrijzen en hazen en de aanschaf van 8 afschot nachtkijkers, ter vervanging oude kijkers voor € 30.000,- ten behoeve van wild zwijn wordt gedeeltelijk gehonoreerd. Wel worden deze meegenomen in de afzonderlijke nota om de exploitatiebijdrage van de FBE vanaf 2026 structureel te verhogen met een bedrag van € 25.000,-.

Voor 2025 wordt voorgesteld om een extra bedrag van € 24.000,- vrij te maken uit budget voor de Wet natuurbescherming 68174 voor de aanschaf van extra afschotkijkers door de FBE ten behoeve van onder andere de wilde zwijnen overlast in Meerssen.

3. Bestuurlijke aandachtspunten

Aangezien de fauna overleggen en de valwildregeling een structureel karakter hebben of krijgen wordt via een aparte GS nota voorgesteld de kosten daarvan structureel te financieren door een ophoging van de exploitatiebijdrage aan de FBE. In de Omgevingsverordening Limburg die vanaf 1 januari 2024 in werking is getreden is opgenomen dat elke WBE ten minste eenmaal per jaar overleg voert met beheerders en grondgebruikers in het werkgebied, op initiatief van de WBE, waarbij het faunabeheer wordt afgestemd (Artikel 9.10 lid 4).

In de Wet Dieren staat in Artikel 2.1 lid 6 en 7 opgenomen dat een ieder verleend een hulpbehoevend dier de nodige zorg. Dit geldt zowel voor Gehouden als Niet-Gehouden dieren. Dat

maakt dat het vangen en doden van Niet-Gehouden dieren, wanneer genezing niet meer mogelijk is en verder lijden kan worden voorkomen, is toegestaan, ook al zijn die handelingen verboden op grond van de Omgevingswet.

4. Lobby – aspecten

N.v.t

5. Relatie met Programmabegroting

Programmabegroting 2025: programma 1. Perspectief voor het landelijk gebied; product 1.1.1. Natuur, biodiversiteit en fauna. Als doelstelling is opgenomen: *Het goed samenleven van mens en natuur is verbeterd door de versterking van het faunabeheer;*

In het door Provinciale Staten vastgestelde beleidskader 2024-2027 1 'Perspectief voor het Landelijk Gebied' van 24 mei 2024 staat in hoofdstuk 4.5.7 Het uitvoeren en versterken van faunabeheer het volgende:

Omdat deze vergunningen in de meeste gevallen worden uitgevoerd door de Limburgse wildbeheereenheden ondersteunen we deze vrijwilligersorganisaties in het uitvoeren van hun taken. Het gaat daarbij onder meer om kennisuitwisseling, het organiseren van lokaal overleg met andere beheerders in het buitengebied, het organiseren van tellingen, het afnemen van monsters voor veterinaire onderzoek, het opleiden van nieuwe jagers en over biotoopbeheer.

6. Juridische aspecten

Zowel de in het verleden aangevraagde bijdrage vanuit de provincie aan de SSWL voor de fauna overleggen en de mentorprojecten zijn via een subsidieregeling verstrekt. In de provinciale subsidieverordening is opgenomen dat voor incidentele subsidies in de regel maar voor maximaal 4 jaar kunnen worden verstrekt. Deze 4 jaar zijn ruim om. Aangezien het evident duidelijk is dat de fauna overleggen, de valwildregeling en het mentorproject een structureel karakter hebben gekregen of krijgen en ook het faunaoverleg in de omgevingsverordening is verankerd, wordt voorgesteld:

- De bijdrage voor de fauna overleggen aan SSWL nog eens voor 1 jaar, namelijk voor 2025 via een incidentele subsidie te verstrekken aan SSWL. De clusters financiën en subsidies kunnen daar mee instemmen. Het risico op precedentwerking zal zeer beperkt zijn. Voor 2026 en verder dient hiervoor een structurele bijdrage in de exploitatiebijdrage van de FBE te worden opgenomen.
- Het mentorproject via een opdracht weg te zetten bij SSWL. Dit doet meer recht aan de aangenomen motie van 2016 van Provinciale Staten om in overleg met de FBE en de WBE's te komen met een plan om o.a. het starten als jager in Limburg laagdrempeliger en goedkoper te maken, waarbij niet getornd mag worden aan de kwaliteit van de opleiding.
- Aangezien de valwildregeling een structurele regeling is, wordt voorgesteld om de jaarlijkse kosten van circa € 34.000,- voor 2026 en verder op te nemen in de jaarlijkse exploitatiebijdrage van de FBE.

7. Inkoop- en aanbestedingsaspecten

N.v.t

8. Financiële en cofinancieringsaspecten

Voorgesteld wordt de hiervoor gereserveerde budgetten in te zetten volgens onderstaand overzicht.

		2025	2026	2027
Faunabeheer	Initiatieven uit het werkveld en trichine-onderzoek	€ 150.000	€ 100.000	€ 50.000
In uitvoering	Trichine onderzoek	€ 17.500	€ 18.000	p.m.
Nog te besteden		€ 132.500	€ 82.000	
Voorgesteld	Fauna overleggen (SSWL)	€ 28.000		
	Jagers in het groen (SSWL)	€ 35.125	p.m.	p.m.
	Mentorproject (SSWL)	€ 31.300	€ 15.700	p.m.
	Valwildregeling (FBE)	€ 38.075		
Resteert		€ 0	€ 66.500	€ 50.000

En de € 24.000,- uit het budget voor de Wet natuurbescherming fcl 68174, waar nog voldoende dekking aanwezig is, beschikbaar te stellen aan de FBE voor 2025 voor de aanschaf van extra afschotkijkers.

9. Relatie met aanpak coronacrisis

N.v.t

10. Arbeidsmarktbeleid

N.v.t

11. Effecten op CO₂ en stikstof emissies (effecten op klimaat en biodiversiteit/beschermde natuur)

N.v.t

12. Digitalisering & data governance

N.v.t

13. Formatieve aspecten

N.v.t

14. Samenwerking/afstemming andere clusters

Voorstel is in samenwerking met cluster Financiën en Subsidies afgestemd.

15. Voorstel

Uw College wordt voorgesteld:

1. Om € 148.200,- uit de vrijgemaakte middelen voor 2025 fauna in te zetten voor de volgende faunaprojecten:
 - Fauna overleggen met de wildbeheereenheden (WBE): € 28.000,- voor 2025;
 - Jagers in het groen: € 35.125,- voor 2025;
 - Mentorproject: € 47.000,- voor 2025 en 2026;
 - Valwildregeling: € 38.075,- voor 2025.
2. Om het clusterhoofd Subsidies te mandateren om namens Gedeputeerde Staten de aangevraagde incidentele subsidie aan SSWL voor de fauna overleggen voor de periode van 1 januari 2025 tot 1 januari 2026 te verlenen.
3. Om € 24.000,- uit het budget voor de Wet natuurbescherming fcl 68174 beschikbaar te stellen voor 2025 voor de aanschaf van extra afschotkijzers ten behoeve van afschot wilde zwijnen.
4. Te besluiten deze GS-Nota actief openbaar te maken.